

$$F = G \frac{m_1 m_2}{d^2}$$

Kritická teorie a ty ostatní

$$\frac{d}{dt} \quad h=0$$

Fáze soc. práce

- Sběr informací
- Třídění informací
- Sociální diagnóza
- Provedení potřebných zásahů

Kritická sociální práce – snaha o vyvážení práv a povinností

- Jan Fook
- Nástroj pro analýzu informací
- Jedním z cílů je odstranění sociální nespravedlnosti bez vytvoření nové sociální nespravedlnosti – příkladem jsou dopady fašismu a komunismu – jedna nespravedlnost vytvořila novou nespravedlnost

Proces dekonstrukce

1. Jaké je hlavní téma- témata?
2. Kdo jsou hlavní účastníci – jednotlivec, skupina, komunita?
3. Z jaké pohledu prezentují, co chybí?
4. Rozdílnost pohledu jednotlivých účastníků
5. Jaké mají znalosti a zkušenosti? (teorie, systémy, paradigmata, kulturu, pohlaví, mocenské hry)
6. Jaký používají jazyk, rozumění pojmům
7. Mezery, předsudky v popisu, co se očekává že získanou.

rekonstrukce

- Pojmenování skrytých a nových částí, nám umožňuje novou konstrukci.
- Využit nových pojmenování, frází,
- Tvorba nových kategorií
- Nové praktické modely
- Vytváření nové struktury nebo procesů, kultury nebo klimatu diskurzu rozvoje a akceptace

Analýza našeho myšlení a práce – analýza příběhu

- Co je důležité v popisu příběhu pro mě? Jaké pojmy, fráze často používám? Je zde ně co jasně binárního?
- Kdo jsou účastni v příběhu (jednotlivci, skupiny, minority) jak sebe vnímám ve vztahu k nim?
- Jaké pohledy jsou zastoupeny, které chybí, jaký je můj pohled?
- Jak příběh interpretuji, jak působí má interpretace na příběh?
- Jaký jiný pohled můžu mít na situaci, jaký jiný pohled jsem udělal?
- Jaké znalosti používám, jak je užívám v praxi
- Jakým rolím napomáhám, jaké jsou mé postoje k moci?

Ekologická teorie

- Mikro systém
- Mezo systém
- Makro systém
- Exo systém
- Chrono systém

Reformní paradigma a reformní teorie SP

- Teorie sociální práce akcentující rovnoprávnost
- Vychází z Marxe, Fucoulda
- Boj proti jakékoliv formě útlaku
- Pracují především s právy a podporou utlačovaných
- Ve svém důsledku mohou vést k anarchii nebo útlaku majority
- Zkušenost s pozitivní diskriminací – zvýhodnění minority, má za následek novou diskriminaci – příklad černošských lékařů
- Nástrojem je revoluce, ale „revoluce“ pojídá své děti,

Antiopresivní teorie

- Vychází z Marxe a Fucoulda
- Teorie moci – třídní boj
- ***Radikální feminismus***
- Základní filozofická doktrína – negace všeho, neboť všechno je maskulinní (filozofie, ekonomie atd.). Heterosexualita jako forma útlaku žen. Dle Matouška (2008) radikální feminismus zdůrazňuje nadřazenost žen, ženy jsou novodobým proletariátem. Teorie udržení rodiny i v domácím násilí – novo dobé sofistikované formy násilí – Polsko.

Post (moderní) feminismus

- Radikální feminismus požadoval novou teorii politiky, postmoderní feminismus zpochybnil projekt teoretizování. Jednalo se o rušení kořenů patriarchy, ale rovněž i samotného feminismu. Podobně černé ženy zpochybnily feminismus bílých žen.
- Současné směry feminismu působí často bez konceptu, ale rozvíjí genderovou spolupráci.

Základní oblasti feministické sociální práce:

- Synergie mezi feminismem a sociální prací je založena na společných hodnotách.
- Předpisy pro práci s muži a ženami.
- Využití feministických perspektiv k pochopení genderové spolupráce.
-
- Synergie mezi feminismem a sociální prací je založena na socialistickém feminismu, který chápe dělení na mužské a ženské role jako formu třídního boje. Feminismus nemá měnit jen společenské struktury a kategorie, ale i individuální a subjektivní kategorie.

Anti-opresivní modely

- Diskriminace – je základní rys klientovy situace. Je zde nebezpečí, že sociální pracovník bude necitlivý na diskriminaci a opresi.
- Opresi lze odstranit či posílit.
- 3 imperativy:
  - Spravedlnost
  - Rovnost – včetně specifických potřeb
  - Spoluúčast (participace)

Zmocňování (empowerment) klientů – zabránění vzniku závislosti na vztahu klient – pracovník.

Strukturální povaha řešení situace – brát ohled na maximální šíři makro i mikro rámce.

Jedinečnost pomoci i klienta.

Diskriminace je jedna, ale může mít mnoho podob.

Soc. práce s jednotlivcem – poradenské paradigma

- Posouzení životní situace: příprava na setkání, setkání, reflexe, provedení zásahu
- Proces: cíl spolupráce, plán intervence (využití nejbližší komunity), realizace plánu, hodnocení výsledku

s.p. se skupinou

- Dyáda
- Malá skupina do 40 členů
- Velká skupina

Příklady skupin:

- - hospitalizovaní pacienti
- - matky na mateřské dovolené
- - rodiče dětí s podobnou diagnózou
- - komunitní centra seniorů

Pravidla ve skupině

- Mlčenlivost
  - STOP
  - Otevřenost a upřímnost
  - Odpovědnost k sobě a druhým
-
- Sociální dotazník – mapování sil ve skupině

Práce s rodinou

- Rodina
- Domov
- SPOD
- Vyvážení:
  - Potřeby dětí
  - Práva rodičů a jejich potřeby
  - Potřeby společnosti – maximalizace obchodu a tržeb – přímý rozpor s potřebami dětí

Komunitní práce

- **1. Zjišťování a analýza potřeb.** Sociální potřeba je v každé komunitě jiná, ale metody pro zjišťování potřeb komunity, a často i jedince, jsou velmi podobné. Ke zjišťování nejen sociálních potřeb se používá metoda SWOT analýza (soustřeďuje se na silné stránky, slabé stránky, na přednosti a na hrozby v komunitě, případně na širší vazby a souvislosti). Je vhodné udělat komparaci několika analytických metod.
- **2. Plánování.** V procesu plánování vycházíme z cíle, dále v závislosti na cíli volíme prostředky vedoucí ke změně, odhad časové náročnosti, finanční, personální náročnost a vhodnou metodu implementace (realizace) – cíle SMART.
- **3. Realizace plánu.** Zde jde o komunikaci jak uvnitř týmu, tak i navenek, o krátkodobé i střednědobé plánování aktivit a o průběh vyhodnocování aktivit.
- **4. Evaluace (vyhodnocení).** Jedná se o proces shrnující hodnocení různých zájmových skupin v rámci komunity. Často se na vyhodnocení zapomíná, ale bez dobrého vyhodnocení lze těžko pokračovat dále. Při hodnocení můžeme využít metody dotazníků, revize záznamů organizace, návštěvy na místě a pozorování.

Komunitní plán - makro rámec SP

- Povinnosti – kdo, co
- Komunitní plánování je metoda, která umožňuje zpracovat materiály rozvoje pro různé oblasti života na úrovni obce i kraje a která výrazně posiluje principy zastupitelské demokracie. Základem komunitního plánování a vyjednávání o budoucí podobě služeb je spolupráce *zadavatelů* (obcí) *s uživateli* (klienti) a *poskytovateli* (jednotlivé organizace) sociálních služeb.
- Cílem komunitního plánování sociálních služeb je zajistit dostupnost kvalitních sociálních služeb, které vycházejí ze zjištěných potřeb uživatelů a specifik místní komunity, posilovat sociální soudržnost komunity, podporovat sociální začleňování jednotlivců i skupin.

Proces

- fáze popisná – Zahrnuje popis charakteristiky lokality a současný způsob poskytování sociálních služeb, které jsou aktuálně k dispozici v dané lokalitě.
- fáze analytická – Jde o analýzu získaných dat.
- fáze – Příprava akčního plánu k dosažení rozvoje místních služeb.

Multikulturalismus v sociální práci

- Multikulturalismus je ideologií, zabývající se vztahy mezi etnickou, kulturní a náboženskou rozmanitostí a ovlivňuje identitu a chování lidí.
- V rámci sociální práce je důležitá sebereflexe sociálního pracovníka jak on sám rozumí multikulturní společnosti, sociálním záležitostem z ní plynoucí- sociální předsudky sociálního pracovníka
- Multikulturalismus představuje výzvy pro nové společnosti, které se potkávají s jinými kulturami a musí se zabývat těmito změnami.

- Multikulturalismus zhora – na úrovni institucí a oficiálních postojů. Politické výzvy na základních principech – občanské povinnosti, kulturní respekt, sociální spravedlnost, rovnost.
- Multikulturalismus zdola – USA a Velká Británie – důraz na individuální příležitosti a občanskou asimilaci. Zde rovněž patří pozitivní diskriminace a nový fenomén – férové vyrovnávání šancí.
- Kritický multikulturalismus – je především orientován na porozumění a poznání historie vzniku skupin, jak se mění jejich postavení v určitém historicko-společenském kontextu. Zde rovněž patří i kulturní kompetence (paradigma vzdělávací) – znalosti vlastní kultury, cizích kultur a schopnost vést dialog na základě práv a povinností spojených s fungováním společnosti.
- V praxi jsme svědky multikulturalismu postaveném především na právech.

Východiska multikulturalismu

Mísení kultur není novým fenoménem, který přišel po utečenecké krizi. V rámci sociální práce jsou nutné kulturní kompetence:

- znalost vlastní kultury, jejich hodnot a historie,
- uvědomění si práv a povinností jednotlivců i skupin a jejich vzájemných vazeb,
- umění zpracovat dilemata spojená s multikulturní problematikou – asimilace/vlastní kulturní identita, práva/povinnosti menšin i majority,
- hledání rozdílností/hledání podobností.

Osoby bez přístřeší

- Ubytovny
- Podpora bezdomovců – především v zimě
- Vytlačování mimo centra
- Zapojení do společnosti
- Housing first

Osoby poskytující sexuální služby

- Case management – zaměření na úspěch
- Nezletilí
- Muži, ženy
- Rosa

Streetworker

- Práce na ulici
- Terénní sociální práce
- Výměna stříkaček a jehel
- Práce s osobami bez přístřeší
- Práce s prostitucí

Hořet a neshořet – mikro a mezo rámeček SP

- Supervize
  - Intervize
  - Kontrola
-
- Klient, pacient, kolega